

ARANKA GYÖRGY NYELV- ÉS BESZÉDMŰVELŐ VERSENY

XXI. ORSZÁGOS DÖNTŐ

2016. március 18–20.

ÉDES ANYANYELVÜNK

NYELVHASZNÁLAT

Javítókulcs

1. Mondd magyarul! – Add meg a közismert jövevényszavak magyar megfelelőjét!
(szavanként 0,3 – összesen 3)

pemzli – ecset	mártír – áldozat
matiné – délelőtti műsor	centrum – központ
katedrális – székesegyház	skandalum – botrány
hipochonder – képzelt beteg	faktor – tényező
kaució – óvadék, letét	hobby – kedvtelés, szenvedély, hóbort

2. Mi lett belőle? – Nagyon sok étel- és italféleség valamilyen városról kapta a nevét. A megadott városnevek mellé írjátok oda a megfelelő étel vagy ital nevét! (szavanként 0,2 – összesen 2)

Linz – linzer	Párizs – párizsi (felvágott)
Ischl – ischler	Bécs – bécsi szelet
Pozsony – pozsonyi kifli	Nápoly – nápolyi szelet
Debrecen – debreceni kolbász	Hamburg – hamburger
Tokaj – tokaji aszú, bor, furmint	Csaba – csabai karaj, kolbász

3. Találd ki a közmondást! Megadjuk a közmondás kulcsszavát, és megmondjuk azt is, hogy a közmondás mit jelent! Írd le a közmondást!

bába – Ha sokan intézkednek, csak kárára van az ügynek – Sok bába közt elvész a gyermek.

takaró – Ne költskezz anyagi erődön felül! – Addig nyújtózz, míg a takaród ér.

alja – Ha túl sokat fecsegsz, sokat beszélsz fölöslegesen is. – Sok beszédnek sok az alja.

ló – Jobb híján elégedjünk meg azzal, ami van. – Ajándék lónak ne nézd a fogát!

pap – Tanulni sohasem késő. – Jó pap holtig tanul.

végez – Tervezgetéseink nem mindig válnak valóra. – Ember tervez, Isten végez.

szalonna – A rossz természet ellen nehéz küzdeni – Nem lesz a kutyából szalonna.

disznó – Gyengébbek is legyőzhetik az erősebbet. – Sok lúd disznót győz.

fárad – Aki lustaságból nem végez el valamit, gyakran több munkával kell azt pótolnia. – A rest kétszer fárad.

part – Szívós, kitartó munkával érhetjük el célunkat. – Lassú víz partot mos.

közmondásonként 0,2 ($10 \times 0,2 = 2$)

Tekintettel arra, hogy lassan leszokunk a szólások, közmondások használatáról, ide gyakrabban használt, hétköznapiakat válogattam be. Nem kellene gondot okoznia a diákoknak.

4. Egy szó, több jelentés. a) Melyik főnév jelentései lehetnek? b) Alkoss ezekkel a főnevekkel annyi mondatot, ahány jelentésük van!

a) érték, víztömeg, szerszám, területmérték: ár

b) elköszönés, elválás, a templom védőszentjének ünnepe: búcsú

c) bolygó, területmérték, világos folt: hold

szavanként, szókapcsolatonként 0,3 ($10 \times 0,3 = 3$)

összesen 10 pont